

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันไม้ดอกไม้ประดับเขตร้อนเป็นพืชที่ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ในการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการเป็นไม้ตัดดอกและไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อตกแต่งภายนอกและภายในอาคารสถานที่ และความสนใจดังกล่าวไม่ได้มีเฉพาะในประเทศเขตร้อนเท่านั้น พืชกลุ่มนี้ยังเป็นพืชที่อยู่ในความสนใจของนักวิจัยและผู้ทำการค้าเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับในประเทศเขตร้อนและเขตอบอุ่นในการพัฒนาให้เป็นไม้ดอกไม้ประดับชนิดใหม่ในตลาดโลกอีกด้วย ดังเห็นได้จากงานศึกษาวิจัยของนักวิจัยหลายท่านที่ศึกษาทดลองเกี่ยวกับไม้ดอกไม้ประดับ และเป็นไม้ดอกไม้ประดับชนิดที่เจริญเติบโตดีในสภาพดินฟ้าอากาศของประเทศไทย เช่นงานของ Hagiladi *et al.* (1996) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับปทุมมา (*Curcuma alismatifolia*) Lehmler (1992) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับพลับพลึง (*Crinum americanum*) Mahanta and Paswan (1996) และ Shillo (1994) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับช่อนกลี้น (*Polianthes tuberosa*) และ Meerow *et al.* (1992), Roh and Meerow (1992), Roh *et al.* (1992,1993) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับว่านมหาลาภ (*Eucrosia* sp.)

หงส์เหิน (*Globba* spp.) เป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนชื้น และเป็นพืชพื้นเมืองของประเทศไทย พบทั่วไปในป่าชื้น (กำปน์, 2541) ในป่าเมืองไทยมีพืชสกุล *Globba* ขึ้นกระจายอยู่ทุกภาค อาจมีมากถึง 40 ชนิด จากการสำรวจพบว่าบริเวณภาคเหนือและภาคกลางมีความหลากหลายของพันธุ์สูงกว่าภาคอื่น ๆ (พวงเพ็ญ, 2539) หงส์เหินที่พบในประเทศไทยมีรูปทรงของต้น ขนาดของต้น ตลอดจนลักษณะของช่อดอกและสีของดอกแตกต่างกันออกไปมากมายตามชนิดและพันธุ์ ซึ่งบางชนิดและบางพันธุ์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเป็นไม้ดอกไม้ประดับได้โดยไม่ต้องปรับปรุงพันธุ์ ในขณะที่บางชนิดบางพันธุ์อาจจะต้องปรับปรุงพันธุ์ก่อนที่จะนำมาใช้ในการค้า

อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหงส์เหินยังมีน้อยมาก โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับการเจริญเติบโตของต้น ดอก และหัว ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการผลิตต้นผลิตดอก และผลิตหัวพันธุ์ในเชิงการค้าต่อไปในอนาคต

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการสร้างดอกและการเจริญเติบโตของดอกของ *G. winitii* Wright และผลของขนาดของหัวย่อยที่ใช้เป็นหัวพันธุ์ต่อการเจริญเติบโตของ *G. rosea* Gagnep. เพื่อประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยต่อเนื่องในเชิงการค้าต่อไป